

MARGITAY TIHAMÉR (1859–1922)

Légyotton | Rendezvous, 1887

Olaj, vászon | Oil on canvas, 86,5 x 60 cm

Jelezve balra lent | Signed bottom left: Margitay Bpest 1887

FELTEHETŐEN KIÁLLÍTVA | PRESUMABLY EXHIBITED:

| Országos Magyar Képzőművészeti Társulat, Őszi Kiállítás, Első sorozat, Műcsarnok, Budapest, 1887. kat.: 70. (*Légyotton*, olajfestmény, 300 frt.)

IRODALOM | LITERATURE:

| Szana Tamás: Margitay Tihamér. In: *Magyar Salon*, 1890. 577-583.

| Margitay Tihamér: Hogy' lettem festővé.

In: *Magyar Szellemi Élet. Elbeszélések és rajzok magyar írók és művészek életéből*, szerk. Igmándi Mihály, Budapest, 1892. 133-136.

Kezdő ár | Starting price: 7 500 000 Ft / 18 987 EUR

Becsérték: 12 000 000 – 18 000 000 Ft

Estimate: 30 380 – 45 570 EUR

1. Margitay Tihamér műtermében, nejével.
Fotó: Vasárnapi Ujság, 1903. szeptember 13.

2. Margitay Tihamér: Mézesetek
Lappang
Fotó: Vasárnapi Ujság, 1903. szeptember 13.

3. James Tissot: Dandy, 1871–1873

4. John Singer Sargent:
Lord Ribblesdale portréja, 1903
National Portrait Gallery, London

5. Sir Winston Churchill sétapálcával, 1943
Fotó: Hulton Archives

„Minden könyv födela, lakóházunk külső falai, a fészker oldala megelevenedtek; élet-nagyságú katonák, az utcákon látott furosa öreg urak, méltóságos Kossuthok és szavaló Petőfik fogadták minden oldalról az idegent, aki udvarunkra lépett. Mikor már nem volt fal, amelyre több katona, Kossuth és Petőfi fért volna, szüleim elhatározták, hogy a fővárosba küldenek, ahol alkalmam lesz a rajzban is tovább képezhetni magamat” – emlékezett 1892-ben Margitay a már kora gyermekkorában föltámadt rajzoló- és festővagyairól, a felkérésre írt *Hogy' lettem festővé* címmel megjelent önéletrajzában. Margitay a budapesti Mintarajziskolában Székely Bertalan tanítványaként indult a művészi pályán. „Székely Bertalan belém oltotta a nagyszabású, a klasszikus szép iránti rajongást” – vallotta ugyanitt a legfontosabb kezdeti impulzusokról, melyek irányadók maradtak egész festői működése során, majd így folytatta: „A klasszikus irány kímüveli az izlést; érzékennyé teszi az

illetőt a szép és finom szubtilitásai iránt, de nem gátol meg senkit abban, hogy – ha azt rejtegeti magában az egyénisége – a legnagyobb realistává ne váljék.” Székely Bertalan, majd a müncheni akadémián Karl von Piloty tanítványaként, Margitay a legmagasabb szinten sajátította el a festőmesterségbeli tudást, és azon felül igazi művészként lépett ki az akadémiáról. A debreceni diákként még tanárait tehetségesen karikázó kisleányból vérbeli festőművész vált, aki beérkezve, a korábbiaknál mérhetetlenül magasabb szinten, de viszakanyarodott a kezdetekhez, és az emberi karakterek sajátosságainak fáradhatatlan kutatójává vált. Életképeiben a nagyvárosi polgári társadalom furcsa, vicces és jellegzetes karaktereit vitte vászonra, a nagyközönség általános tetszését is kivívó, tökéletes realizmussal. Mint Szana Tamás megjegyezte Margitayról szóló 1890-es írásában, hogy „a művészet bíradalmában nem csak rövid szoknyás, kackiás magyar menyecskek és pörge

kalapú, gatyás parasztleányok számára van hely. A betyárélet glorifikálása valóságos undorral töltötte el a már születésénél és neveltetésénél fogva nemesebb, tisztább légkörben mozgó fiatal festőt. Egy pár nagyobb képének közepes sikere után egyszerre, mondhatni minden átmenet nélkül a modern szalon-élet felé fordult érdeklődésével.”

Margitay az 1880-as évek elején, másfél esztendő teltével Olaszországban, teljesen felszabadult a korábbi akadémikus beidegződések alól, és színérzéke is rendkívüli fejlődésnek indult. Első sikerét a Firenzéből hazahozott *Dekameron* című képével aratta, melynek humoros témája a közönség egyöntetű tetszésével találkozott. „A Dekameron után mindenki derűs hangulatú képet kívánt tőle. Így támadtak »Az utcasarki dandy«, ki vidám dalt füttyörészve, éppen légyottra várakozik, s »A korhely«, ki zsebeit kifordítva, kesernyés humorral gondol vissza a talán kevéssel azelőtt véget ért

pezsgőzésre” – írta Szana Tamás a művész eredményes témaválasztásairól és ebből következő közönségikereiről. Margitay addigi legnagyobb sikerét az 1886 őszen bemutatott *Az ellenállhatatlan* című képével aratta. A kép témáját a budapesti Deák téren figyelte meg, ahol a padon ülő nevelőnő és a gondjaira bízott kislányok csoportját, egy hetyke ficsúr zavarja meg, a fiatal lány figyelmét magára vonó rámenősséggel. A divatos öltözetű, füttyörészve randevúra váró dandy figurája köszön vissza a most aukcióra kerülő képen is, mely feltehetően *Légyotton* címmel került bemutatásra 1887 őszen, szintén a budapesti Múcsarnokban. A helyzetkomikum iránti érzékenység, a pszichológizálástól mentes kiváló karakterjellemző képesség és a legmagasabb szintű mesterségbeli tudás Margitayt kora egyik legünnepeltebb festőjévé avatta. Képei ma is lenyűgöző erővel kápráztatják el nézőit.

RUM ATTILA